

Hoge Raad der Nederlanden

Zitting: 18 januari 2019

Zaaknummer Hoge Raad: 18/02744

PLEITNOTA

van mr. J.H.M. van Swaaij

inzake:

[de benadeelden] / De Nationale Politie, Regionale Eenheid Den Haag

Edelhoogachtbaar College!

1. Tijdens de voorbereiding van dit pleidooi dacht ik terug aan een avond in mei 1991. Ik was toen in de Verenigde Staten, in Lafayette, bij Indianapolis, in de staat Indiana. Ik bezocht mijn oudste zus en haar echtgenoot. Die avond vertelde mijn zwager wat hij zojuist op de radio gehoord had. Een werknemer in Lafayette had die ochtend een woordenwisseling met zijn baas. Tijdens de lunchpauze ging die werknemer naar huis. Toen hij daarna weer op het werk kwam, schoot hij zijn baas dood. Met een vuurwapen. Tijdens die lunchpauze had hij het thuis opgehaald. Terugdenkend aan toen, vraag ik me af of die werknemer zijn baas ook doodgeschoten zou hebben als hij geen vuurwapen voorhanden had gehad.
2. Maar Nederland is geen Amerika. In ons land is het verboden om een vuurwapen zelfs maar *voorhanden* te hebben. Dit sinds de inwerkingtreding van de Vuurwapenwet 1919. Thans staat het verbod in de Wet wapens en munitie (hierna ook: WWM). Het is neergelegd in art. 26 lid 1 WWM. Het gaat om een *misdrif* (art. 55 WWM). Weliswaar is het verbod niet van toepassing bij een *verlof* (art. 26 lid 2 WWM). Maar zo'n wapenverlof krijg je niet zomaar. Nodig is sowieso al een „*redelijk belang*” dat de verlening van het verlof „*vordert*” (art. 28 WWM). Bovendien „*worden {...} verloven {...} geweigerd*” indien er reden is om te vrezen dat de aanvrager het onder zich hebben van wapens of munitie niet toevertrouwd kan worden, of dat misbruik gemaakt zal worden. Zo staat het in art. 7, aanhef en letters b en c, WWM. Zoals het Hof – in cassatie onbestreden – oordeelt (rov. 8.3), is deze reden er al bij *geringe twijfel*.
3. Vandaag is het al weer bijna acht jaar geleden. Op 9 april 2011, in en rond winkelcentrum De Ridderhof te Alphen aan de Rijn. Tristan van der Vlis schoot er zes mensen dood. Bovendien verwondde hij met zijn kogels zestien andere mensen.

Tot slot doodde hij zichzelf. Met zijn schietpartij heeft Van der Vlis ook allerlei andere schade aangericht. Ik noem hier de schade van winkeliers wier eigendommen beschadigd zijn tijdens de schietpartij. Dat zij bovendien nog andere schadeposten hebben, kan niet verbazen.

4. Bij de inleidende dagvaarding is als productie 2 een samenvatting overgelegd van een onderzoeksrapport van het openbaar ministerie. Daaruit komt het volgende naar voren (blz. 5 en 6).
- Bij de dodelijke slachtoffers gaat het om drie vrouwen, van [...] jaar oud, en drie mannen, van [...] jaar oud.
 - Van de mensen die door het schieten rechtstreeks letsel opgelopen hebben, is de jongste een meisje dat in [...] geboren werd – zij was op die 9de april hooguit [...] jaar oud. De oudste van deze mensen is een man die in [...] geboren is – hij was op die 9de april minstens [...] jaar.
 - Er zijn ook mensen die letsel opgelopen hebben door rondvliegend glas of als gevolg van vallen of struikelen.

5. Van der Vlis gebruikte op die trieste 9de april drie verschillende vuurwapens:
1. een kogelgeweer (Smith & Wesson), kaliber .22 long Rifle;
 2. een pistool (Colt), kaliber .45 ACP; en
 3. een revolver (Taurus), kaliber .44 Magnum.
6. Van der Vlis had een *verlof* voor het voorhanden hebben van die vuurwapens. Hij had deze wapens ook aangeschaft met behulp van dit verlof. Van der Vlis kocht in januari 2010 het pistool, in april 2010 de revolver, en in januari 2011 het kogelgeweer.
7. Dat verlof had Van der Vlis op 11 oktober 2008 aangevraagd. De benadeelden verwijten de politie dat de korpschef het wapenverlof in november 2008 verleend heeft, en dit verlof nadien tweemaal verlengd heeft. In cassatie is uitgangspunt dat deze verwijten terecht zijn. Het gaat erom dat het wapenverlof verleend en

verlengd is, ofschoon de politie daarbij wist

- dat Van der Vlis nog in september 2006 wegens suïcidale neigingen gedwongen opgenomen was – bij die BOPZ-opname had de politie nu juist bijstand verleend –; en
- dat een eerdere wapenverlofaanvraag van Van der Vlis afgewezen was, in september 2005, onder meer om de reden dat hij in maart 2003 medeplichtig was aan bedreiging, uitgerkend met een luchtdrukwapen waarbij het slachtoffer – in het bijzijn van Van der Vlis – in zijn enkel geschoten werd.

8. Het wapenverlof is (dus) in strijd met art. 7 WWM verleend aan Van der Vlis en eveneens in strijd daarmee verlengd. De politie heeft aldus in strijd met haar wettelijke plicht nagelaten om Van der Vlis een wapenverlof te weigeren. De politie heeft aldus onrechtmatig gehandeld, omdat zij handelde in strijd met een wettelijke plicht in de zin van art. 6:162 lid 2 BW.
9. Toch – ondanks de onrechtmatige daad van de politie – vingen de benadeelden bot bij de Haagse rechtbank. Zij wees hun eis af bij haar vonnis van 4 februari 2015.
10. Die afwijzing baseerde de rechtbank op het relativiteitsvereiste (art. 6:163 BW). Volgens de rechtbank
 - zou (slechts) de norm van een zorgvuldige besluitvorming geschonden zijn (rov. 5.39);
 - zou de conclusie zijn dat de door de politie overtreden norm bij de verlofverlening niet mede zou strekken tot bescherming van de individuele vermogensbelangen van de benadeelden (rov. 5.39);
 - zou in het verlofstelsel van de WWM slechts de „algemene” verantwoordelijkheid van de overheid voor de veiligheid in de samenleving vormgegeven zijn; en
 - zou deze ‘algemene verantwoordelijkheid’ niet de strekking hebben om „een in beginsel onbeperkte groep van derden te beschermen tegen schade die op veelal niet te voorziene wijze kan ontstaan”, indien bij verlening van een wapenverlof in strijd met de wet gehandeld is.
11. Later in 2015 verscheen in *Ars Aequi* een bijdrage van Ton Hartlief: *Wat doet de Hoge Raad anno 2015 in het aansprakelijkheidsrecht?* In die publicatie nam

Hartlief de eerste commentaren mee op het vonnis van de rechtbank. Het onbegrip dat in deze eerste commentaren doorklinkt op dit vonnis heeft volgens Hartlief „alles te maken met het slaafs volgen van de Duwbak Linda-argumentatie die al verhullend was.” (blz. 924). Hartlief wees ook op het volgende (blz. 924).

- Velen hebben de indruk dat onder meer in arresten als Duwbak Linda (HR 7 mei 2004, NJ 2006/281) en de Iraanse vluchteling (HR 13 april 2007, NJ 2008/576) minder technisch-juridische en meer beleidsmatige argumenten een belangrijke rol gespeeld hebben.
- Maar die argumenten duiken in de motivering niet op. Daardoor is het gissen naar de betekenis en speculeren over de reikwijdte van die rechtspraak.
- Bij de relativiteitskwestie lijkt het erop dat Uw Raad spanning veroorzaakt met zijn verhullende argumenten, terwijl die spanning nu juist met een uitgebreide motivering te voorkómen is.
- Van dat verhullend argumenten „plukken we de zure vruchten bij de schietpartij in Alphen aan den Rijn.”

12. Vorig jaar, op 27 maart, oordeelde het Hof dat wèl voldaan is aan het relativiteitsvereiste. Hetgeen het Hof daarover oordeelt in zijn arrest, is goed te volgen.

12.1 Ten eerste is er (anders dan de Rechtbank oordeelde) niet slechts een schending van de norm van zorgvuldige besluitvorming, want de politie heeft ook de *materiële*, in art. 7 WWM neergelegde norm geschonden: dat een wapenverlof geweigerd moet worden indien er reden is om te vrezen dat de aanvrager het voorhanden hebben van een vuurwapen niet toevertrouwd kan worden en voor misbruik van het wapen, welke reden er al bij geringe twijfel is (rov. 8.3). Dit oordeel heeft de politie – terecht – niet bestreden in cassatie.

12.2 Ten tweede leidt het Hof uit diverse passages uit de wetsgeschiedenis van de WWM af dat deze materiële norm ook (specifiek) tot doel heeft om de burger in zijn individuele belang te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van vuurwapengebruik (rovv. 8.4 t/m 8.12). Volgens de politie zou het Hof daarmee het recht geschonden hebben (onderdeel 1 van het middel).

De essentie

13. Dit is waar het vandaag in essentie om gaat. Is Uw Raad het met het Hof eens? Of moet het erop gehouden worden dat art. 7 WWM – in de zin van art. 6:163 BW – niet zou strekken tot bescherming tegen de schade zoals de benadeelden die geleden hebben?
14. Voor een antwoord op deze vragen kan men een onderzoek doen naar de parlementaire geschiedenis van de totstandkoming van de WWM. Dat hebben wij gedaan. Het resultaat van dit onderzoek is helder. De WWM is, evenals de Vuurwapenwet 1919, bedoeld om ervoor te zorgen dat het voorhanden hebben en gebruik van vuurwapens aan banden gelegd wordt (Vuurwapenwet 1919) en blijft (WWM). Dit om te voorkómen dat wij burgers van deze gevaarlijke zaken het slachtoffer kunnen worden; het slachtoffer worden doordat wij met zulke gevaarlijke zaken doodgeschoten worden, gewond of zelfs zwaargewond worden, dan wel bedreigd of beroofd worden. In de schriftelijke toelichting valt dat allemaal te lezen.

Ik licht er hier wat uit, waarbij ik meteen vooropstel dat de Vuurwapenwet 1919 wat betreft de regeling van legaal bezit van vuurwapens maar liefst tweemaal „*vrijwel perfect*” genoemd is, namelijk in de memorie van toelichting (TK 1976-1977, 14 413, nrs. 1 t/m 3, blz. 20), en in de memorie van antwoord (TK 1979-1980, 14 413, nr. 5, blz. 3).

Ten eerste de Vuurwapenwet 1919. Hiermee werd het in Nederland (dus) voor het eerst verboden om een vuurwapen voorhanden te hebben. In de memorie van toelichting (TK 1918-1919, 410, nr. 3, blz. 3) wordt vermeld

- dat, terwijl bijvoorbeeld de „*verkoop van vergift*” aan ettelijke belemmerende bepalingen gebonden is, „*een ieder, die de gedachte aan eenig misdrijf*” opgevat heeft, zich vrijelijk kan wapenen;
- dat daarbij in de eerste plaats gedacht te denken is aan „*vuurwapenen*”; en
- dat elk ogenblijk blijkt dat het bedenkelijk is als misdadigers, zieken van geest en kinderen zich in het bezit van een geladen revolver bevinden.

Ten tweede de wetsgeschiedenis van de WWM. Het gaat om „*de bescherming van de veiligheid van burgers*” (voorlopig verslag, TK, 1977-1978, 14 413, nr. 4, blz. 4), en „*de bescherming van burger en staat*” (memorie van antwoord, TK, 1979-1980, nr. 5, blz. 3). In de nota naar aanleiding van het eindverslag (TK, 1980-1981, 14 413, nr. 8, blz. 4) lezen we dat het bezit en gebruik van wapens vanouds verbonden is aan ernstig crimineel gedrag, en daarna, in dezelfde alinea, lezen we:

„Moord en doodslag, berovingen, gijzelingen en ontvoeringen plegen met behulp van wapens te worden gepleegd. Deze delicten behoren tot de ernstigste strafbare feiten. Steeds weer blijkt dat ook andere vormen van ernstige criminaliteit gepaard gaan met vuurwapenbezit c.q. -gebruik.”

15. Verder is de vraag naar het waarom van de WWM ook (gewoon) een kwestie van gezond verstand. Vuurwapens zijn gemaakt om mensen of dieren te doden. Dat kan opzettelijk of per ongeluk. Wat dat betekent, weten wij uit de ervaring in landen waar de wetgeving niet zo stringent is als bij ons.

Hoe het niet moet: de Verenigde Staten

16. Het aantal vuurwapendoden in de VS is veel hoger dan in andere westerse landen. In Nederland valt door vuurwapengeweld jaarlijks één dode per 200.000 inwoners. In de Verenigde Staten vallen daarentegen 20 doden per 200.000 inwoners. Dat is (dus) 20 keer zoveel.

Vorig jaar, op 14 februari, vond een schietpartij plaats op een High School in Parkland, aan de rand van de stadsregio van Miami, in de Amerikaanse staat Florida. De 19-jarige dader, Nikolas Cruz, was een voormalige leerling van de school. Met een halfautomatisch geweer schoot hij zeventien leerlingen neer. Het is een van de dodelijkste schietpartijen op een school ter wereld.

In de nasleep van deze schietpartij richtten enkele leerlingen van de school een beweging op die een strengere wapenwetgeving eist en laaide het debat rond wapenbezit in de Verenigde Staten weer op. Er kwam een beweging op gang die nog groter is dan die na eerdere schietpartijen. Doel was, natuurlijk, een strengere wapenwetgeving (voor zover zij überhaupt al ‘streng’ te noemen was). Op 20 februari vorig jaar gingen velen naar het parlement in Florida om druk uit te

oefenen. Een motie om wapenwetgeving te bespreken werd echter weggestemd door de Republikeinse meerderheid ...

Nu terug naar de Nederlandse Wet wapens en munitie.

Nederland

17. Wij, in Nederland, kunnen ons gelukkig prijzen met de WWM. Wij mogen überhaupt geen vuurwapens voorhanden hebben. Weliswaar is een uitzondering mogelijk, maar een wapenverlof krijg je (dus) niet zomaar. De regelgeving is stringent. Geringe twijfel is al prohibitief. Het gaat, gelukkig, ook meestal goed, maar helaas niet altijd. Daarvan moet geleerd worden. Ik vertrouw erop dat dit ook zal gebeuren.

Het mag echter niet alleen maar bij leren blijven.

De consequentie

18. De consequentie van de door de politie gemaakte fouten en het hierdoor onrechtmatig aan Van der Vlis verlenen en twee keer verlengen van een wapenverlof moet zijn dat de gedupeerden recht hebben op schadevergoeding. De politie heeft gehandeld in strijd met art. 7 WWM. Er zijn doden en gewonden gevallen en er zijn ook andere gedupeerden.
19. De WWM is nu juist (mede) bedoeld om burgers te beschermen. Beschermen tegen het voorhanden hebben en misbruiken van vuurwapens door mensen van wie te vrezen is dat deze wapens hun niet toevertrouwd kunnen worden, dat zij misbruik maken. Bescherming die de politie niet geboden heeft.
20. Het valt de benadeelden niet uit te leggen dat er weliswaar fouten gemaakt zijn door de politie en dat Van der Vlis daarom de wapens kon kopen en voorhanden mocht hebben die hij gebruikte bij de schietpartij, maar dat die fouten, waarmee de wet overtreden is, intussen niet mee zouden brengen dat gedupeerden recht hebben op schadevergoeding. Dat begrijpt niemand ...

21. Het relativiteitsvereiste voorkomt aansprakelijkheid die, gezien de strekking van de wettelijke norm, „*misplaatst*” is en vormt een nuttig middel om „*onwenselijke*” aansprakelijkheid te vermijden.

Zie:

- G. Snijders, Overheidsprivaatrecht, bijzonder deel, Mon. BW A26b, blz. 78.

Het is niet zo moeilijk om voorbeelden te noemen waarin goed uit te leggen valt waarom aansprakelijkheid wegens schending van een wettelijk voorschrift misplaatst is.

- 21.1 Ten eerste het tandartsenarrest. Gisteren was het precies 61 jaar geleden dat Uw Raad dit arrest wees (17 januari 1958, NJ 1961/570). Uw Raad oordeelde dat noch uit de considerans, noch uit de wetsgeschiedenis een verdere bedoeling bleek van de wetgever, dan om *in het belang van de volksgezondheid en ter bescherming van het publiek tegen ondeskundige beroepsuitoefening*, de bevoegdheid om de tandheelkunst uit te oefenen, uitsluitend te verlenen aan hen die voldoen aan de in de Wet op de tandheelkunst (Wet van 24 juni 1876 Stb. 117) gestelde eisen. Het viel de Tilburgse tandarts Beukers c.s. ongetwijfeld goed uit te leggen. Weliswaar handelde Doorenbos in strijd met de wet, want zonder die bevoegdheid trok hij tanden en kiezen en legde hij vullingen. Maar die wet was nu eenmaal niet afgekondigd in het belang van andere tandartsen. Schending ervan was daarom op zichzelf niet genoeg om met succes te ageren op basis van onrechtmatige daad. Het kan niet verbazen dat dit arrest genoemd wordt in de T.M. (Parl. Gesch. Boek 6, blz. 630).
- 21.2 Ten tweede het arrest Pfizer/Cosmétique (HR 24 maart 2006, NJ 2009/485). Pfizer, producent van geneesmiddelen, waaronder haargroeimiddelen, meende dat haar oneerlijke concurrentie aangedaan werd door Cosmétique. Deze had het haargroeimiddel Dercos op de markt gebracht, zonder registratie als geneesmiddel. Maar Dercos was een geneesmiddel, zodat die registratie wel had moeten. Dit volgde uit de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening. Pfizer kan op de enkele schending van die wet geen succesvolle claim baseren. Die strekte slechts tot bescherming van de volksgezondheid. Niet tevens tot bescherming van een fabrikant van een haargroeimiddel tegen oneerlijke concurrentie. Dat was goed te leggen. (Daaraan doet niet af dat Pfizer in haar cassatiemiddel in essentie

aanvoerde dat het Hof ‘te makkelijk’ geoordeeld zou hebben dat die wet niet de strekking heeft om eerlijke mededinging te beschermen.)

- 21.3 Ten derde en ten slotte het fraaie voorbeeld in de T.M. (P.G. Boek 6, blz. 631) van de eigenaar van vee dat bij een storm van een schip weggespoeld is, terwijl dat vee de storm overleefd zou hebben, indien het conform de wet (louter) tot voorkoming van besmettelijke ziekten was vastgelegd. Ook aan die eigenaar valt goed uit te leggen dat aansprakelijkheid wegens alleen schending van die wet misplaatst was, zoals in de Engelse zaak beslist werd. (De T.M. verwijst naar de zaak *Gorris v Scott*, 1874, 9 L.R. Exch. 125).
22. *In casu* echter is het anders dan in die drie voorbeelden. In casu valt werkelijk niet uit te leggen waarom aansprakelijkheid wegens schending van een wettelijk voorschrift misplaatst zou zijn. Immers, de WWM dankt haar bestaan er nu juist (mede) aan om zoveel mogelijk te voorkómen dat wij, burgers, het slachtoffer kunnen worden van het voorhanden hebben van vuurwapens en het misbruik maken ervan. De politie heeft de in art. 7 WWM neergelegde materiële norm geschonden dat een wapenverlof geweigerd moet worden indien er reden is om te vrezen dat de aanvrager het voorhanden hebben van een vuurwapen niet toevertrouwd kan worden en voor misbruik van het wapen, en deze reden is er al bij geringe twijfel.
23. Ik ga nog in – en mag hopen ten overvloede – op een argument dat volgens subonderdeel 1.1 „*temeer*” zou gelden. Dat ‘temeer’-argument is dat het verlenen van een wapenverlof een onbepaalde en in beginsel onbegrensde groep potentiële gelaedeerden zou raken en misbruik van een wapenverlof tot velerlei vormen van schade zou kunnen leiden op een vooraf niet te voorziene wijze.
- Dat argument is duidelijk geïnspireerd door het arrest Duwbak Linda.
24. In Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-IV 2015/134 wordt in het kader van dit arrest – het lijkt eufemistisch bedoeld te zijn – al vermeld
- dat het „*de vraag*” is of de onbeperktheid van de groep van derden „*een inhoudelijk gestaafd c.q. een overtuigend argument*” is; en

- dat niet duidelijk is waarom onbeperktheid van een groep beslissend zou zijn.

Even later wordt in dat handboek vermeld dat indien de geschonden norm (gezien de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever) ertoe strekt te beschermen tegen de schade zoals geleden door de benadeelden, het „irrelevant” is „of die benadeelden behoren tot een bepaalde of onbepaalde groep”. Daar wordt (dan) ook geconcludeerd dat de aansprakelijkheid in dat geval niet afgewezen mag worden wegens afwezigheid van relativiteit.

25. Ivo Giesen kwam in 2015 met een commentaar op het in deze zaak gewezen vonnis van de Rechtbank (WPNR, 7055, blz. 278). Hij maakte korte metten met de passage in dat vonnis over de volgens de Rechtbank niet aanwezige strekking om ‘een in beginsel onbepaalde groep van derden te beschermen tegen schade die op veelal niet te voorzien wijze kan ontstaan’. Giesen verwoordt kraakhelder waarom het ‘een in beginsel onbepaalde groep van derden’-argument er nu juist (sterk) voor pleit dat de benadeelden binnen het beschermingsbereik van de door de politie geschonden WWM-norm vallen:

„De kern is voor de rechtbank, schat ik in, dat onzorgvuldige besluitvorming ‘een onbepaalde en in beginsel onbegrensde groep potentiële gelaedeerden raakt’. Dat klopt, want iedereen kan getroffen worden. Maar dat is nu juist zo vreselijk aan het in de maatschappij laten circuleren van (illegale) wapens, en dus moet er, juist omdat een ieder van ons de pechvogel van de dag kan zijn, een robuust vergunningen- en controlesysteem bestaan, gepaard aan sancties als dat systeem faalt. Wat de rechtbank hier verkeerd ziet, is dat in dit geval de onbepaaldheid van de mogelijke groep van slachtoffers juist pleit voor een overheid die een sterk beschermende rol op zich neemt en dat dan zorgvuldig doet. Juist omdat we niet weten wie er eventueel slachtoffer kan worden, dat ligt besloten in de aard van het fenomeen wapenmisbruik, moet de bescherming optimaal en maximaal zijn.”

Ook het argument dat veelal niet te voorzien zou zijn welke schade kan ontstaan wordt door Giesen krachtig weerlegd:

„Welke verscheidenheid van vormen van misbruik van wapens (voor)ziet de rechter hier? Vuurwapens zijn om te schieten, toch? Oké, je kunt er ook iemand mee slaan, maar dat is zeker niet het primair beoogde gebruik. En welke uiteenlopende gevolgen bedoelt men? Is een schot in iemands arm of knie misschien iets anders dan een dodelijke verwonding? Ja zeker, maar beide typen ‘onveiligheid’

beoogt de WWM te voorkomen door wapengebruik in te dammen. Of speelt hier de eventueel uiteenlopende omvang van het drama een rol voor de beoordeling door de rechter? Wordt een incident met bijvoorbeeld twee verwonde slachtoffers dan anders beoordeeld dan een incident waarbij 10 doden te betreuren vallen? Ook dan geldt toch zeker dat de WWM beide typen voorvallen wil voorkomen. Met andere woorden: de concrete voorzienbaarheid (welke persoon kan potentieel slachtoffer worden?) speelt hier geen rol; de wetenschap dat wapens in het algemeen gevaar opleveren, is voldoende.”

Ten slotte

26. Bij beleidsbeslissingen kan soms terughoudendheid op haar plaats zijn in verband met de beleidsvrijheid die de overheid moet hebben. *In casu* had de politie geen beleidsvrijheid. Reeds bij geringe twijfel moest het door Van der Vlis verzochte wapenverlof geweigerd worden. En bij Van der Vlis was er alle reden tot twijfelen... De serieuze taak van de korpschef was nauwkeurig omschreven. Wij hebben een goede wapenwetgeving. Het was een kwestie van zorgvuldig en precies afvinken en nalopen van de voorwaarden voor het verlenen en verlengen van een wapenverlof. Maar dat heeft de politie niet gedaan.
27. In deze trieste zaak kan Uw Raad laten zien:
- dat Nederland een beschaafd land is;
 - dat in ons land de politie er civielrechtelijk niet mee wekomt, indien zij in strijd met de wet een wapenverlof verleent;
 - dat zij daar al helemaal niet mee wekomt, indien zij het wapenverlof verleent aan iemand van wie zij weet dat hij een psychiatrische en suïcidale patiënt is; en
 - dat het schenden van art. 7 WWM tot consequentie heeft dat de gedupeerden in beginsel schadevergoeding krijgen.
